

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

Друга Секція

Справа «Пиряник проти України»

(заява № 75788/01)

РІШЕННЯ

Страсбург

19 квітня 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Пиряник проти України»

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. Дж.-П. Коста, Голова,
п. І. Кабрал Баррето,
п. Р. Тюрмен,
п. В. Буткевич,
п. М. Угрехелідзе,
п. Е. Фура-Сендстрьом,
п. Д. Йочене, судді,
та пані С. Долле, Секретар Секції,
після обговорення в нарадчій кімнаті 22 березня 2005 року,
вносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 75788/01), поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі — Конвенція) громадянином України Сергієм Олександровичем Пиряником (далі — заявник) 17 травня 2001 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений Уповноваженими — пані Валерією Лутковською, яку змінила пані Зоряна Бортновська.
3. 9 травня 2003 року скарги заявника за п. 1 ст. 6 Конвенції були направлені на комунікацію з Урядом-відповідачем. Того ж дня Суд вирішив, що може бути застосовано п. 3 ст. 29 Конвенції і прийнятність та суть скарги будуть розглядатись разом.
4. І заявник, і Уряд подали свої зауваження щодо прийнятності та суті (Правило 54-А).

ФАКТИ

5. Заявник — громадянин України, який народився в 1970 році та проживає у місті Привілля Луганської області.

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

6. Заявник є працівником шахти ім. Капустіна Державного підприємства «Лисичанськвугілля» (далі — шахта), що є структурним підрозділом Міністерства палива та енергетики України.
7. Відповідно до зауважень Уряду з 24.07.1998 все майно шахти перебуває у податковій заставі. Більше того, з серпня 1997 року шахта зазнавала фінансових труднощів і, відповідно, заробітна плата робітникам виплачувалась нерегулярно.
8. 25 січня 2001 року Комісія по трудових спорах шахти (далі — Комісія) зобов'язала її виплатити заявнику відшкодування заборгованості за несплачену заробітну плату протягом періоду з 1997 по 2000 роки в розмірі 4037,601 грн.
9. У зв'язку з цим рішенням заявник звернувся до Лисичанського міського суду з позовною заявою про стягнення з шахти відшкодування заборгованості із заробітної плати. 2 лютого 2001 року Лисичанський міський суд відмовив заявнику у розгляді його позовних вимог, оскільки Комісія вже задовольнила ці вимоги та визнала право заявника

на відшкодування.

10. 12 лютого 2001 року Лисичанський відділ державної виконавчої служби (далі —ДВС) розпочав виконавче провадження. 5 березня 2001 року державний виконавець повідомив заявника про те, що рішення Комісії не може бути виконано в зв'язку з відсутністю коштів у шахти. 3 травня 2001 року Луганське обласне управління юстиції підтвердило цю інформацію.
11. 29 травня 2001 року Арбітражним судом Луганської області за заявою ВАТ «Луганськобленерго» було порушено провадження у справі про банкрутство шахти. 17 липня 2001 року Господарський суд Луганської області затвердив мирову угоду, укладену сторонами у справі, та припинив провадження.
12. 16 жовтня 2001 року Господарським судом Луганської області за заявою ВАТ «Горлівський машинобудівний завод» було порушено провадження у справі про банкрутство шахти. 23 вересня 2002 року провадження також було припинено після затвердження мирової угоди.
13. 28 листопада 2003 року шахта перерахувала кошти в сумі 4037,60 грн на розрахунковий рахунок заявника у Лисичанському відділенні Ощадбанку.
14. 8 грудня 2003 року в зв'язку з виконанням рішення Комісії ДВС закінчило виконавче провадження у справі.
15. 12 червня 2003 року Комісія визнала право заявника на відшкодування заборгованості із заробітної плати в сумі 2789,262 грн за період з 2001 по 2003 роки.
16. 14 травня 2004 року в зв'язку з виконанням рішення Комісії ДВС закінчило виконавче провадження у справі.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

17. Національне законодавство та практика викладені у рішеннях по справах «Ромашов проти України» (№ 67534/01, пп. 16-18, від 27.07.2004) та «Дубенко проти України» (№74221/01, пп. 21-23, від 11.01.2005).

ПРАВО

18. Заявник скаржився на невиконання рішень Комісії по трудових спорах щодо стягнення з шахти від 25 січня 2001 року та 12 червня 2003 року, винесених на його користь. Він стверджував, що відбулось порушення п. 1 ст. 6 Конвенції, який передбачає таке:

«Кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов'язків або при встановленні обґрунтованості будь-якого кримінального обвинувачення, висунутого проти нього, має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом».

I. МЕЖІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

19. Суд зауважує, що заявник подав нові скарги щодо неспроможності національних органів влади виконати друге рішення Комісії від 12 червня 2003 року після направлення справи на комунікацію з Урядом-відповідачем. Це рішення було виконано в повному обсязі 14 травня 2004 року, менш ніж через рік.
20. На думку Суду, нові скарги не є уточненням початкової заяви

заявника до Суду, поданої на три роки раніше, щодо неспроможності шахти виконати попереднє рішення Комісії про виплату заборгованості із заробітної плати заявнику і щодо якої сторони надали свої зауваження. Таким чином, Суд вважає, що недоречно зараз обговорювати ці питання окремо (див. ухвалу у справі «Скубенко проти України» від 06.04.2004, № 41152/98).

II. ПРИЙНЯТНІСТЬ

A. Статус жертви заявника

21. Уряд стверджував, що заявник не може більше вважатися жертвою порушення п. 1 ст. 6 Конвенції, оскільки рішення Комісії від 25 січня 2001 року було виконано в повному обсязі. Таким чином, Уряд вважав, що заява повинна бути визнана неприйнятною або викреслена з реєстру справ Суду.

22. Заявник не погодився.

23. Суд зазначає, що це питання вже розглядалось у ряді рішень (див. рішення у справі «Войтенко проти України» від 06.06.2004, № 18966/02, п. 35; рішення у справі «Шмалько проти України» від 20.07.2004, № 60750/00, п. 34). У цих справах Суд встановив, що заявники залишаються жертвами стверджуваного порушення п. 1 ст. 6 Конвенції відносно періоду, протягом якого рішення, на невиконання яких вони скаржаться, залишались невиконаними (див. вищевказану ухвалу у справі «Скубенко проти України»). Таким чином, Суд відхиляє заперечення Уряду щодо втрати заявником статусу жертви.

Б. Заперечення щодо вичерпання національних засобів захисту

24. Уряд стверджував, що заявник не вичерпав засоби національного захисту, оскільки він не звертався до національних судів зі скаргами на бездіяльність ДВС чи для прискорення перебігу виконання рішення у його справі.

25. Заявник не погодився з цим твердженням.

26. Суд повторює свою прецедентну практику щодо вирішення цього питання (див. рішення у справі «Войтенко проти України», пп. 28-31, та рішення у справі «Шмалько проти України», пп. 37-39). Суд не знаходить причин відрізяти дану заяву від попередніх рішень. Відповідно, Суд доходить висновку, що заявник був позбавлений можливості використати засоби захисту, на які посилався Уряд, і, таким чином, дотримався вимог, передбачених п. 1 статті 35 Конвенції.

В. Висновок щодо прийнятності заяви

27. У світлі наданих сторонами зауважень Суд вважає, що скарга заявника відповідно до п. 1 ст. 6 Конвенції порушує серйозні питання факту та права відповідно до Конвенції, визначення яких вимагає розгляду по суті. Суд доходить висновку, що заява не може бути відхилена як явно необґрунтована у сенсі п. 3 ст. 35 Конвенції. Суд не знаходить підстав для проголошення заяви неприйнятною.

III. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ П. 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

28. Уряд стверджував, що у цій справі не було порушення п. 1 ст. 6 Конвенції з огляду на те, що рішення було виконано.

29. Заявник з цим не погодився.
30. Суд зазначає, що держава несе відповідальність за борги підприємства, яке розглядається, і що рішення Комісії по трудових спорах прирівнюється до рішення суду (див. рішення у справі «Ромашов проти України» від 27 липня 2004 року, п. 41, заява № 67534/01). Суд зауважує, що затримка у виконанні рішення за певних обставин може бути виправдана, але не повинна бути такою, що порушує саму сутність права, що захищається п. 1 ст. 6 Конвенції (див. рішення у справі «Імобільяре Саффі», заява № 22774/93, п. 74, ЄСПЛ 1999Л/). У цій справі заявник не повинен був мати перешкоди в отриманні відшкодування за рішенням, винесеним на його користь, яке було дуже важливим для нього з огляду на стверджуване важке фінансове становище в державі.
31. Суд звертає увагу, що рішення від 25 січня 2001 року залишалось невиконаним тривалий період часу (два роки та десять місяців). Рішення залишались невиконаними до 28 листопада 2003 року, коли заявнику була виплачена заборгованість у повному обсязі і виконавче провадження було закінчено (8 грудня 2003 року). Суд також зазначає, що це рішення було виконане тільки після направлення заяви на комунікацію з Урядом-відповідачем.
32. Таким чином, Суд вважає, що з огляду на неспроможність прийняти потрібні міри для виконання рішення протягом двох років та десяти місяців державні органи позбавили п. 1 ст. 6 Конвенції його сенсу. Наявна очевидна затримка у виконанні рішення з січня 2001 року до дати, коли справа була надіслана на комунікацію з Урядом-відповідачем для надання зауважень. Суд вважає, що Уряд не надав будь-яких виправдань такій затримці (див. рішення у справі «Шмалько проти України» від 20.07.2004 № 60750/00, п. 45).
33. Відповідно, у цій справі було порушено п. 1 ст. 6 Конвенції в частині невиконання рішення Комісії від 25 січня 2001 року.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

34. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода та судові витрати

35. Заявник, який не мав представника у Суді, просив відшкодувати матеріальну шкоду в сумі втраченої цінності присуджених коштів в зв'язку з інфляцією та з огляду на тривалість невиконання рішення на його користь. Він просив компенсацію в сумі 30 000,00 грн (5000 євро).
36. Уряд зауважував, що заявнику непотрібно присуджувати справедливую сатисфакцію, так як рішення було виконано і не було причинного зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною шкодою.
37. Об'єктивно оцінюючи ситуацію, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику загальну суму 1400 євро з огляду на всі його вимоги та витрати у судовому провадженні.

Б. Пеня

38. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського Центрального Банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву заявника прийнятною;
2. *Вирішує*, що у цій справі було порушення п. 1 ст. 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплати заявнику суму, що складає 1400 євро (одна тисяча чотириста євро), плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявника;
 - (б) валюта платежу має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
 - (в) у випадку невиконання чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем належної заявникові суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського Центрального Банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;
4. *Відхиляє* інші вимоги заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 19 квітня 2005 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. ДОЛЛЄ
Секретар Секції

Дж.-П. КОСТА
Голова Секції